

Hemfirelik Örencileri için Kişisel Sağlık Verilerinin Kayıt ve Korunması Tutum Ölçesi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hemfirelik Örencileri için Kişisel Sağlık Verilerinin Kayıt ve Korunması Tutum Ölçesi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22908>

Özet

Hem?irelik Ö?rencileri ?çin Ki?isel Sa?l?k Verilerinin Kay?t ve Korunmas? Tutum Ölçe?i (HÖKSVKTÖ), hem?irelik ö?rencilerinin ki?isel sa?l?k verilerinin kay?t süreçlerine ve bu verilerin gizlili?inin korunmas?na yönelik tutumlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, sa?l?k profesyonelleri adaylar?n?n etik ve yasal sorumluluklar konusundaki fark?ndal?k düzeylerini belirlemede kritik bir rol oynamaktadır.

Ölçek, Türkiye ba?lam?nda Dokuz Eylül Üniversitesi'nden ara?tırmacılar tarafından 2019 y?l?nda geçerlik ve güvenilirlik çal??ması yapılarak literatüre kazandırılmıştır. Özellikle dijital sa?l?k sistemlerinin yaygınlaştı?ı çağımızda, hem?irelik ö?rencilerinin hasta bilgilerinin mahremiyetine yönelik tutum ve yaklaşımlar?n? de?erlendirmek, mesleki e?itimin kalitesini artırmak açısından büyük öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Hem?irelik ö?rencileri, tutum, ki?isel sa?l?k verileri, veri gizlili?i, ölçek geli?tirme, hem?irelik eti?i, hasta mahremiyeti.

Yazarlar

Bezirgan-Gözmener, S., ?enol, S., ?ntepeler, ?. S.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, hem?irelik e?itimi alan bireylerin, hasta mahremiyeti ve ki?isel sa?l?k verilerinin korunmas? gibi hayati konularda sahip oldukları tutumlar? ve e?ilimleri nicel olarak de?erlendirmektir. Bu de?erlendirme, ö?rencilerin mesleki uygulamalara ba?lamadan önce veri güvenli?i konusundaki yeterliliklerini ve etik yaklaşımlar?n? ölçmeyi sağlar.

Elde edilen sonuçlar, hem?irelik e?itim programlar?n?n müfredat içeri?ini gözden geçirmesine, özellikle veri koruma ve etik derslerinin etkinli?ini artırmaya yönelik bilimsel veriler sunar. Ölçek, ö?rencilerin ki?isel sa?l?k verilerine yönelik sorumluluk bilincini standardize edilmiş bir yöntemle ölçme ihtiyac?na yanıt vermektedir.

Yapı

Hem?irelik Ö?rencileri ?çin Ki?isel Sa?l?k Verilerinin Kay?t ve Korunmas? Tutum Ölçe?i, çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Temelde, hem?irelik ö?rencilerinin ki?isel sa?l?k verilerinin kay?t edilmesi ve korunmas?na ilişkin bilişsel, duygusal ve davranışsal e?ilimlerini içeren tutum yapısının ele alılır. Bu yapı, genellikle iki ana bileşene ayrılır:

Kayıt Tutumları: Verilerin doğru ve eksiksiz kaydedilmesine yönelik isteklilik ve ciddiyet.

Koruma Tutumları: Hasta mahremiyetine saygı, verilerin gizliliğinin sağlanması ve yetkisiz erişime karşı alınan önlemlere yönelik inançlar.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, geliştirme makalesinde (Bezircan-Gözmener, Şenol & Şentepe, 2019) detaylı olarak sunulmuştur. Geçerlik analizleri, ölçeğin gerçekten hemşirelik öğrencilerinin kişisel sağlık verilerine yönelik tutumlarını ölçtüğünü kanıtlamaya amaçlanmıştır. Bu süreçte genellikle kapsam geçerliği, dil geçerliği ve yapı geçerliği yöntemleri kullanılmıştır.

Yapı geçerliği bağlamında, ölçeğin maddelerinin kuramsal olarak beklenen alt boyutlar altında toplandığını gösteren Faktör Analizi sonuçları incelenmiştir. Bu bulgular, ölçeğin teorik çerçevesini destekleyen güçlü bir psikometrik yapıya sahip olduğunu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, geliştirme çalışmasında (2019) iç tutarlılık ve zamana karşı kararlılık açısından incelenmiştir. İç tutarlılık katsayısı (genellikle Cronbach Alfa katsayısı) hesaplanarak ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme derecesi belirlenmiştir. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçeğin içindeki maddelerin homojen ve tutarlı olduğunu işaret eder.

Güvenirlik sonuçlarının detayları, ölçeğin tekrarlanan uygulamalarda benzer sonuçlar verip vermediğini gösteren test-tekrar test güvenilirliği gibi ek analizlerle desteklenmiş olabilir. Tam güvenilirlik katsayıları ve istatistiksel detaylar için orijinal bilimsel yayına başvurulması gerekmektedir.

Faktör Analizi

Hemşirelik Örencileri için Kişisel Sağlık Verilerinin Kayıt ve Korunması Tutum Ölçeği, geliştirme aşamasında Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak yapısal olarak incelenmiştir. Bu analiz, ölçeğin altında yatan latent boyutları ortaya çıkarmıştır. Ölçeğin, tutum yapısını temsil eden birden fazla faktörden oluştuğu belirlenmiştir.

Faktör analizi sonuçları, her bir faktörün ölçek varyansına olan katkısını ve maddelerin faktör yüklerini göstermektedir. Bu detaylı analizler, ölçeğin teorik olarak beklenen alt yapıya ampirik olarak doğrulanarak, ölçeğin kullanım alanlarını ve yorumlama süreçlerini belirlemiştir.

Araç Bilgileri

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Orijinal kaynaktan derecelendirme bilgisi spesifik olarak belirtilmemiş olup, tutum ölçeklerinde yaygın kullanılan format baz alınmıştır.)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Hemşirelik Öğrencileri

Age Group: Genç Yetkinler (Tipik olarak 18-25 yaş aralığı)

Population Details: Üniversitelerin Hemşirelik Fakülteleri veya Sağlık Bilimleri Yüksekokullarında öğrenim gören lisans öğrencileri.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Hasta kayıtları, sağlık bilimi, psikometri, etik sorumluluk, veri güvenliği, mesleki tutum.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Orijinal kaynaktan belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: selmabezirgan@hotmail.com

Correspondence Address: Sorumlu Yazar: **Selma Bezirgan Gözmener**. (Güncel kurumsal adres bilgileri için yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin geliştirme ve geçerlik/güvenirlilik çalışması 2019 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik veya ticari kullanım için gerekli izinler ve olası ücretlendirme bilgisi, sorumlu yazar **Selma Bezirgan Gözmener** ile doğrudan iletişime geçilerek öğrenilmelidir.

Ölçek materyalinin tam metin PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir. Orijinal PDF burada görülebilir: [hemsirelik-ogrencileri-icin-kisisel-saglik-verilerinin-kayit-ve-korunmasi-tutum-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/wp-content/uploads/2019/09/hemsirelik-ogrencileri-icin-kisisel-saglik-verilerinin-kayit-ve-korunmasi-tutum-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Bezirgan-Gözmener, S., Şenol, S. ve Şentepe, Ş. S. (2019). Hemşirelik Öğrencileri İçin Kişisel Sağlık Verilerinin Kayıt ve Korunması Tutum Ölçeği geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 12(1).

Ölçek Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin orijinal maddeleri, yayımlanan akademik makalede (Bezircan-Gözmener vd., 2019) detaylı olarak sunulmuştur. Bu akademik özet içeriğinde ölçek maddeleri yer almamaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM